

Ustanovitelji: občinski odbori SZDL Jesenice, Kranj, Radovljica, Škofja Loka in Tržič. — Izdaja časopisno podjetje »Gorenjski tisk« — Glavni in odgovorni urednik SLAVKO BEZNICK

GLAS

GLASILO SOCIALISTICNE ZVEZE DELOVNEGA LJUDSTVA ZA GORENJSCO

Ob Titovi izjavi o agresiji na Bližnjem vzhodu

Zborovanja v radovljški občini

Radovljica, 6. junija — V znak solidarnosti z izjavo predsednika republike Josipa Broza Tita o podpori ZAR in drugim arabskim državam ob včerajšnji izraelski agresiji, so bila danes dopoldne v številnih delovnih kolektivih radovljške občine zborovanja, na katerih so delavci

Obsojamo agresijo

Tudi po Gorenjskem je globoko odjeknila novica o izraelskem napadu na Združeno arabsko republiko. Ljudje so zaskrbljeni spričo napadalnosti Izraela, še zlasti, ker vedo, da za njim stojijo najagresivnejši krogi v ZDA in Veliki Britaniji, ki že nekaj časa netijo lokalne spopade po svetu in s tem ogrožajo mir in napredok človeštva.

Vsi Gorenjci smo enotni v obsodbi sleherne agresije. Predobro so vsem v spominu grozote minule vojne, da bi lahko mirno gledali na nove nevarnosti.

Zato v celoti in z vsem srcem podpiramo napore naših državnih voditeljev, da se zaustavi agresija in zagotovi mir. Zlasti pozdravljamo izjavo predsednika republike Josipa Broza-Tita. Izraelsko agresijo je treba ustaviti. Z orožjem ni moč reševati problemov sodobnega sveta.

Oči nas vseh, preprostih ljudi, so v tem trenutku uprte v Združene narode in vse miroljubne ljudi po svetu. Samo s skupno akcijo je moč odstraniti agresijo kot metodo pritiska na neodvisne države.

Naše simpatije so na strani arabskih držav, ki žele časten mir, da bi v miru in svobodi napredovali gospodarsko in družbeno.

ABC

sprejeli posebna pisma, ki so jih naslovili na predsednika republike, zvezni izvršni svet, CK ZK Jugoslavije ali na zvezni svet sindikatov. V pisilih in na zborovanjih so delavci soglasno izjavljali, da podpirajo Titovo izjavo in izražajo vso podporo ZAR in drugim arabskim državam v njihovi obrambi pred agresijo in bodo storili vse, da jim pomorcejo v njihovem pravičnem boju.

V drugih gorenjskih kolektivih smo zvedeli, da se danes na podobna zborovanja v znak solidarnosti s to Titovo izjavo še ne pripravljajo, da pa delavci povsod spontano izražajo podporo ZAR in drugim arabskim državam.

A. Triler

DOBRODOŠLI V JUGOSLAVIJI — Na vseh naših mejnih prehodih so od srede maja mlada dekleta v raznih narodnih nošah, ki domačim in tujim turistom ob prihodu k nam ali odhodu v inozemstvo zaželijo dobrodošlico, prijetno blivanje in srečno pot. Hkrati jih seznanijo s stanjem naših cest, raznimi turističnimi zanimivostmi, oskrbijo jih s prospekti, prodajajo brošure, nalepke itd. Tako so je v mednarodno turistično leto vključila tudi avto-moto zveza Jugoslavije. Na sliki tri študentke iz Zagreba, ki bodo do 15. septembra na mejnem prehodu na Ljubelju. — Foto: Franc Perdan

Veletrgovsko podjetje Kokra Kranj

obvešča potrošnike, da bo 10.6.67 odprtlo novo prodajalno pohištva DEKOR NA JESENICAH — JAVORNIK, C. BORISA KIDRICA 21

(avtobusna postaja Javornik) na zalogi imamo veliko izbiro pohištva, šivalnih strojev dekorativnih tkanin posteljne konfekcije in oblog za tla

konkurenčne cene — potrošni krediti Za obisk se priporoča kolektiv prodajalne

KOKRA — DEKOR — JESENICE

S seje skupščine KSSZ delavcev Kranj

Sprejet splošni sporazum in spremenjen finančni načrt

KRAJN, 6. junija. — Danes dopoldan je bila v prostorih občinske skupščine peta seja skupščine komunalne skupnosti socialnega zavarovanja delavcev Kranj, kjer so sprejeli splošni sporazum med Zdravstvenim centrom in Komunalno skupnostjo socialnega zavarovanja delavcev Kranj in spremembo finančnega načrta skupa zdravstvenega zavarovanja.

O splošnem sporazumu o zdravstvenem varstvu zavarovancev za letos so razpravljali že na zadnji seji skupščine februarja, vendar Zdravstveni center kot zastopnik zdravstvenih zavodov takratnega predloga ni sprejel. Takrat so menili, da je bilo za kritje poslovnih stroškov zdravstvenih zavodov namenjenega premalo denarja. Na osnovi štirimesečnih rezultatov pa so sedaj naredili nekatere spremembe v finančnem načrtu skupa zdravstvenega zavarovanja. To je tudi vplivalo, da so splošni sporazum sprejeli.

Po novem sporazumu bodo zdravstveni zavodi dobili predvideni denar, če bodo izpolnili delovni program. Zdravstveni domovi pa bodo morali čim bolj skrbno trošiti zdravila, ki jih zavarovanci dobivajo na recepte.

Vendar pa je še vedno precejšen del rizika ob sedanjem sporazumu ostal na skladu zdravstvenega zavarovanja. To se bo poznalo predvsem, če ne bodo doseženi predvideni dohodki skupa ali če bodo preveč denarja porabili za zdravljenje zavarovancev izven območja gorenjske komunalne skupnosti.

Kot smo omenili že na začetku so na seji sprejeli tudi

spremenjeni načrt skupa zdravstvenega zavarovanja. Več o seji in problemih skupa socialnega zavarovanja, ki ima dobiti 200 milijonov \$ din primanjkljaja bomo se pisali.

A. Z.

O delu organizacije SZDL na Jesenicah

Iz pisarne na teren

Na seji predsedstva občinske konference socialistične zveze na Jesenicah so razpravljali o programu dela in organizacijskih oblikah delovanja socialistične zveze. O teh dveh vprašanjih bodo razpravljali na konferenci socialistične zveze, ki bo 14. junija.

Predsedstvo predлага konferenci, naj bi se pri konferenci ustanovili dve skupini, ena za proučevanje gospodarstva in problemov, ki se povejajo na tem področju, druga pa za področje družbenih služb.

Skupine bi občasno poročale o svojih zapažanjih predsedstvu oziroma konferenci, ki bo sprejela dokončne sklepe in priporočila.

Na predsedstvu so se zmenili, da bodo v kratkem obiskali vse krajevne odbore krajevnih organizacij. To ne bo kontrolo, ampak priložnost za spoznanje težav, s katerimi se srečujejo delovni ljudje v krajevnih organizacijah. Vsekakor koristna pobuda, ki je sicer že dolgo znana, a zadnje čase pri naši preveliko v »modi«.

Jože Vidic

Sestanek lastnikov zasebnih turističnih sob na Bledu

Usluge se ne smejo podražiti

Blejsko turistično društvo je pred začetkom letošnje turistične sezone organiziralo razgovor z lastniki zasebnih tujiskih sob. Udeležba je bila dobra in vsi so se zedinili, da se cene tem uslugam nikakor ne smejo dvigniti in da Bled v tem pogledu mora ostati konkurenčen. Dogovorili so se, da bodo cene naslednjе: za enoposteljne sobe izven sezone od 1200 din (I. kategorija) do 800 din (IV. kategorija), v glavni sezoni pa od 1550 din do 900 din; za dvoposteljne sobe izven sezone od 900 din (I. kategorija) do 500 din (IV. kategorija), v glavni sezoni pa od 1250 do 600. Te cene veljajo za uporabo sobe nad tri dni. Pri krajišem bivanju se cena zviša za 300 din ne glede na kategorijo sobe. Glavna sezona traja od 1. julija do konca avgusta.

Za turistično takso so se zedinili, da bo v glavni sezoni od 180 do 100 din, odvisno pač od okoliša, kjer turistična soba je, izven sezone pa od 120 do 80 din. Člani jugoslovenskih sindikatov in njihovi družinski člani, člani počitniške zveze itd., imajo 50 odst. popusta na osnovne cene turistične takse.

-t

Priprave na praznovanje

Na zadnji seji odbora za praznovanje občinskega praznika v Domžalah, ki je bila v ponedeljek, 5. junija, so sklenili, da se skupno z občino Kamnik podeli domicil kamniško-zasavskemu odredu in prvemu kamniškemu bataljonu. Določen je bil okvirni spored prireditve. Sklenili so tudi, da bodo organizacijam in posameznikom za požrtvovvalno delo v preteklem letu dali na svečani seji občinske skupščine priznanje v obliki medalj in plaket.

-D.

Poučna ekskurzija

Turistično društvo Kranj je v nedeljo, 4. junija, organiziralo za svoj pionirski odsek poučno ekskurzijo v Ročko Slatino in ogled gradu Statenberg.

Pionirski odsek TD Kranj je v zadnjem obdobju zelo delaven in je precej priporočal, da je bila celotna dejavnost društva bolj pestra. Zlasti delavni so pionirji na osnovni šoli France Prešeren.

-rc

Obisk iz Vidma

V soboto, 3. junija, so sindikalni voditelji iz Videmske pokrajine obiskali Jesenic. Pred železarno jim je tovariš Stefan Rodi, predsednik občinskega sindikalnega sveta, izrekel dobrodošlico. V spremstvu članov tovarniškega sindikata in predstavnika občinskega sindikalnega sveta so si gosti načelo ogledali posamezne obrate v železarni.

J. Vidic

OTROCI ODSLJ NA STENJAK — V petek prejšnji teden je s posebnimi Transturistovimi avtobusi odpotovala na Stenjak pri Puli skupina otrok Posebne šole iz Kranja. Šolo na prostem organizira posebna šola iz Kranja letos že tretjič. Na otoku Stenjak pri Puli bo letos preživel tritedensko šolanje, združeno s prijetnimi počitnicami, 134 otrok — Na sliki: pred odhodom se otroci poslavljajo od svojih domačih — Foto: Franc Perdan

Skupščina stanovalcev na Jesenicah

Tri podjetja angažirana za investicijsko vzdrževalna dela

Samoupravljanje in upravljanje v stanovanjskem podjetju na trdnih temeljih — Kako so porazdeljena denarna sredstva za investicijsko-vzdrževalna dela na posameznih območjih jeseniške občine

Stanovanjsko podjetje Jesenice je eno leto dobro gospodarilo. To smo slišali na skupščini stanovalcev, ki je bila v četrtek popoldne pri Jelenu. Poslovno poročilo Stanovanjskega podjetja, program investicijsko-vzdrževalnih del za tekoče leto ter predlog za spremembo odloka o minimalnih tehničnih normativih za vzdrževanje stanovanjskih hiš so bila osrednja vprašanja, o katerih so razpravljali na skupščini.

Podjetje opravlja svojo osnovno dejavnost ter stransko in izredno dejavnost. Osnovna dejavnost je delo pri gospodarjenju s stanovanjskimi hišami; podjetje opravlja delo po letnem planu. V stransko dejavnost sodi zastopanje investorjev pri stanovanjski in ostali gradnji. Trenutno podjetje nadzoruje gradnjo devetih objektov, in sicer stanovanjskih stavb, trgovin, šole v Kranjski gori in vodovoda Peričnik.

Pred zaprtimi vrati kina Žirovnica

Zaradi slabega obiska so te dni v Žirovnici zopet ukinili kino predstave. Zopet pravim zato, ker so prek polletnih mesecev iz istega razloga tudi lani zaprli vrata kina.

V petih mesecih letosnjega leta je bilo v Žirovnici 68 predstav s 6.422 obiskovalcem, kar znaša povprečno 95 gledalcev na predstavo. V dvojani je sedežev za okrog 400 ljudi, kar pomeni, da je bila poprečno zasedena samo ena četrtina dvorane. Toda taka ocena je samo računska, v praksi pa je bil obisk še slabši.

Nekateri prijatelji filmske umetnosti s področja krajevne skupnosti Žirovnica menijo, da ne bi smeli čez poletje povsem ukiniti kino predstav v Žirovnici in naj bi

Jože Vidic

Jože Vidic

Skrb sindikata za tuje turiste

Kolektiv hotela v Podvinu ne ve, pri čem je — S svojim delom dvigajo lastniku, republiškemu sindikalnemu svetu, vrednost osnovnih sredstev — Ali velja načelo »tovarne delavcem« tudi za sindikat — Kolektiv zahteva osamosvojitev

Bivši okrajni sindikalni svet v Kranju je iz različnih virov finansiral adaptacijo starega gradu v Podvinu, da bi zgradil izobraževalni center. Adaptacija so bile zaključene leta 1961 in »sindikalni izobraževalni dom« je bil odprt. Znano je, da predstavlja danes hotel Grad Podvin enega izmed najboljših in morda tudi najdonosnejših hotelskih objektov pri nas, ni pa znano, da kolektiv s svojim delom iz leta v leto povečuje le vrednost osnovnih sredstev republiškega sindikalnega sveta.

V začetku so poslovali v Podvinu popolnoma neurejeno. Bili so brez statuta, nihče ni plačal nobenega davka, podjetje ni bilo registrirano.

Leta 1963 so podjetje registrirali kot počitniški dom v lastništvu Okrajnega sindikalnega sveta Ljubljana. Ker pa ustanovitelji niso koristili zmogljivosti, Podvin ni nikdar posloval kot počitniški dom. Ko je kolektiv sprevadel, da iz tega vsega skupaj ni nič, je preusmeril svojo dejavnost v gostinstvo.

Leta 1965 so bila po ukinitvi okrajev prenešena osnovna sredstva na republiški sindikalni svet, in sicer

Izredno težavno delo je bilo glede revalorizacije stanovanjskega in poslovnega fonda. Odločbe o stanari so bile izdane še le junija lani. Vse pritožbe stanovalcev so bile sporazumno rešene, tako da ni bilo nobene spora pred sodiščem. Izdelava in podpisovanje Stanovanjske pogodbe so bile izdane v decembri 1966.

Koristnike stanovanj v družbeni lastnini bo verjetno zanimalo, kako so razpolojena sredstva za investicijsko vzdrževalna dela, o katerih smo že pisali. Za investicijsko vzdrževalna dela je letos predvideno 156 milijonov S din. Po posameznih krajih bodo razporejeni takole: Podkoren 2 milijona, Kranjska gora 11 milijonov, Mojstrana 4 milijone, Hrušica 23,5 milijonov, Jesenice 89 milijonov, Javornik 11 milijonov, Koroška Bela 12 milijonov, Blejska Dobrava 861.805 S din, Vrba 1.136.806 S din in Lipce 1.365.806 S dinarjev.

Dela so prevzela tri gradbena podjetja, in sicer SGP Projekt za dela na območju Koroške Bele in Javornice, SGP Gorica za dela na območju Jesenice in SGP Sava od Hrušice do Podkorenega.

Jože Vidic

na strokovni odbor storitev in dejavnosti, ki je njihov lastnik še danes. Na predlog kolektiva je odbor ustanovil posebno gostinsko enoto Grad Podvin.

Ustanovitelj in kolektiv sta ob tej priložnosti sklenila posebno pogodbo o medsebojnih poslovnih odnosih, ki daje sicer kolektivu precej samostojnosti, vendar ga vseeno pri razširjeni reprodukciji tudi ovira.

Lahko bi dejali celo, da je po tej pogodbi prav sindikatisti, ki izraža nezaupanje v zelost samoupravljanja. Kljub temu, da ima kolektiv svoj delavski svet in upravn

Za lepši Kranj Komunalni servis nabavil nove stroje

50 milijonov za urejanje kranjskih ulic

Kaže, da bodo ob vsesplošnih pripravah in najrazličnejših akcijah v mednarodnem turističnem letu v Kranju uspeli rešiti še en problem. To je čistoča kranjskih ulic. Na račun teh je bilo v preteklosti izrečenih že precej kritičnih besed.

Komunalni servis v Kranju bo v nekaj dneh nabavil več modernih strojev, s katerimi bodo čistili kranjske ulice. Tako so že pretekli teden dobili nov škopilni avto, ki z enkratno polnitvijo lahko očisti okrog 500 metrov 16 m širokega cestišča. Precejšnja prednost pri tem škopilnem avtomobilu, ki so ga izdelali v tovarni TAM v Mariboru, je, da rezervoar lahko napolnijo z rečno vodo, medtem ko so rezervoar pri strem lahko napolnili le z vodo iz vodovodnega omrežja. S tem bodo precej pocienili pranje ulic, hkrati pa bodo zaradi izrednih zmogljivosti lahko avtomobil posojali tudi drugim.

Razen tega bodo v nekaj dneh dobili iz Svice še dva sesalna stroja za čiščenje pločnikov, iz tovarne TAM pa poseben avtomobil za odvajanje smeti. Ker pa en sam avtomobil za ta posel ne bo zadostoval, bodo letos kupili še en podoben avtomobil. Če k vsem tem novostim pri-

Komunalnemu servisu prištejemo še poseben stroj za izravnovanje makadamskega cestišča, ki ga že imajo in stroj za odmetavanje snega, ki ga bodo s posebnim priključkom preuredili tudi za pometanje cest, potem najbrž lahko zaključimo, da bodo ceste in ulice v Kranju v prihodnjem bolj čiste. Seveda pa bo to v precejšnji meri odvisno tudi od nas samih.

A. Z.

Novi samo-postrežnici

Verjetno bodo na področju krajevne skupnosti Žirovnica še ta mesec odprli dve novi samopostežni trgovini, in sicer v Žirovnici in na Breznici. Delavci izvajajo zaključna dela in čistijo ter urejajo prostor okrog trgovin. Samopostežna trgovina v Žirovnici je last trgovskega podjetja Rožca z Jesenic, samopostežna trgovina na Breznici pa trgovskega podjetja Delikatesa, prav tako z Jesenic. Pohvalno za obe podjetji je to, da sta posvetili precej pozornosti ureditvi prostora okrog poslovnega poslopja, kar smo v preteklosti često pozabili.

J. Vidic

Industrijska proizvodnja v radovljiski občini Plaćana realizacija zaostaja za proizvodnjo

V aprilu letos je bila proizvodnja industrijskih podjetij v radovljiski občini za 3 odstotke nižja kot v marcu, vendar je treba upoštevati, da ima april za 4 % krajši delovni čas. V primerjavi z lanskim aprilom je bila letosna proizvodnja za 8 % večja. Nižja proizvodnja kot aprila lani so letos zabeležili v Verigi (za 23 %), Kemični tovarni Podnart (za 36 %), Suknu Zupuže (za 12 %) in Opekarji Dvorska vas (za 74

odstotkov). Lansko proizvodnjo v aprilu pa so prekorčili v Plamenu za 20 %, TIO za 21 %, Iskri Otoče za 26 odstotkov, LIP Bled za 6 %, Almire za 24 %, Vezeninah Bled za 260 % in Elanu za 32 %.

Bolj zanimiva je primerjava letosnih prvih štirih mesecov z lanskimi. Letosna skupna industrijska proizvodnja v tem času je za 6 % večja od lanske. Ob 6 % prekoračitvi vrednosti proizvodnje v industriji pa je plačana re-

alizacija v prvih štirih mesecih v radovljiski občini v primerjavi z enakim obdobjem lani le za 2 % višja.

V lanski prvi tretjini leta je bila razlika med proizvodnjo in plačano realizacijo 5,850.746 N din, letos pa 8,088.235 N din. Razlika se je torej povečala za 37 %, vendar pa vse ne izvira iz povečanih zalog izdelkov in počevane fakturirane in neplačane realizacije, temveč delno tudi iz višjega prikazovanja vrednosti proizvodnje.

NOV ŠKOPILNI AVTO — Komunalni servis v Kranju je prejšnji teden dobil nov škopilni avto za pranje ulic. Prostornina rezervoarja je pet kub. metrov. S pritiskom 6 do 8 atmosfer lahko škopijo 16 metrov široko cestišče. — Foto: F. Perdan

odbor, so njihove samoupravne pravice precej okrnjene. Ustanovitelj mora dati soglasje ob sprejetju statuta, odstujevanju osnovnih sredstev, sprememb predmeta poslovanja, osamosvojitvi v samostojno delovno organizacijo, za najemanje investicijskih kreditov ter sam imenuje in razrešuje direktorja.

POIZKUS OSAMOSVOJITVE

Jeseni lani je bila v Ljubljani ustanovljena počitniška skupnost »Alpe-Adria.« Tedaj se je pri ustanovitelju poročila ideja o priključitvi Podvinu skupnosti. Ker je Podvinova doseganja praksa pokazala, da nimajo v tem nikakšne perspektive, pa čeprav bi bil Podvin le centralna recepcija za Gorenjsko, in niso uspela prizadevanja po novih investicijah v skladu s programom razvoja, je direktor Grad Podvin podal ostavko. Še pred tem je direktor predlagal osamosvojitev »posebne gospodinske enote«, vendar je bil predlog zavrnjen.

Na sestanku delovne skupnosti 11. aprila so razpravljali o nastalem položaju. Na izbiro so imeli dva predloga ustanovitelja: priključitev k počitniški skupnosti ali pa prodajo najboljšemu ponud-

niku, pri čemer bi odstopili ves iztrženi denar »Alpe-Adriji.« Kolektiv se ni strinjal z nobenim predlogom, marveč je bil soglasno za osamosvojitev. Pri tem so poudarili, da je bil vloženi denar za adaptacijo zbran od gorenjskih gospodarskih organizacij. Zaradi soglasnosti v kolektivu je direktor umaknil ostavko.

Kolektiv je v sodelovanju s Turist-progresom iz Radovljice vseeno uspel dobiti kredit v višini 200 milijonov starih dinarjev. Narejene imajo že vse načrte za adaptacijo grajske pristave in bodo te dni pričeli z gradnjo.

KJE JE RESITEV?

Prav gotovo ni mogoče najti ustrezne rešitve preko časopisa. Pri vsem tem moramo imeti pred očmi, da sindikat nikakor ni tudi v resnici tisti, ki bi zavestno oviral razvoj samoupravljanja oziroma napredka v Podvinu. Marveč je zašel le v dokaj nenavadn položaj v odnosu do kolektiva. Zaradi tega lahko verjamemo, da si rešitve želite obe strani.

Kolikor enostavni odstop od ustanoviteljskih pravic ni sprejemljiv za sindikat, tako priključitev k počitniški skupnosti ali prodaja ni sprejemljiva za kolektiv v Pod-

vinu, saj bodo sredstva, ki jih vlaga v razširjeno reprodukcijo kolektiv kmalu močno presegla vlaganja sindikata.

Morda je še najrealnejša rešitev formiranje samostojne gospodarske organizacije, ki bi bila obvezna določeno število let nuditi sindikatu posebne ugodnosti, ali pa odplačati določen znesek.

Ce je hotel Grad Podvin last sindikata, kar je, iz tega logično izhaja dejstvo, da je sindikat ustanovil oziroma vodi hotel za tuje turiste (oni namreč v Podvinu močno prevladujejo), da sindikat ne upošteva načela »tovarne delavcem in še naprej igra vlogo nadzornika nad kolektivom in dejavnostjo s katero nima nikakršne zveze.

Letošnji promet v Podvinu je za polovico večji kot lani. Do 10. septembra imajo praktično razprodane vse zmogljivosti. Med obema stranema je zavladalo nekakšno zatišje. Sindikat na zahodno po osamosvojiti ni odgovoril. Kolektiv bo pričel z investicijo, čeprav je ustanovitelj po štirih mesecih še ni odobril (dobili so ustno privoljenje). Inozemci so zasedli hotel oziroma »posebno gospodinsko enoto« sindikata, organizacije, ki živi od članarine članov — delavcev.

P. Colnar

V 11 gospodarskih organizacijah v kranjski občini

za več kot 6,5 milijard S din zalog

Konec aprila je bilo v 11 gospodarskih organizacijah v kranjski občini za več kot 6,5 milijard starih dinarjev zalog raznih izdelkov. V enem mesecu so se zaloge povečale za približno 750 milijonov starih dinarjev.

Najbolj so se zaloge povečale v tovarni Tekstilindus, za več kot 355 milijonov starih dinarjev. Iz informacijske oddelki za gospodarstvo pri kranjski občinski skupščini lahko zaključimo, da so se zaloge v Tekstilindusu povečale zaradi kompletiranja posiljk za izvoz. Za 175 milijonov starih dinarjev so se zaloge v enem mesecu povečale v tovarni IBI. Temu je najbrž krov izvoz blaga v Maroko, kjer so pred kratkim postigli oziroma povsem prepovedali uvoz tekstilnega blaga. Precej (za 123 milijonov starih dinarjev) pa so se povečale zaloge tudi v tovarni usnja Standard v Kranju.

V istem času, od konca marca do konca aprila, pa so se zaloge zmanjšale v LIK

za 64 milijonov, v TOSO za okrog 25 milijonov, v KŽK-Oljarica v Britofu za 8 milijonov in v kranjskih opeckarnah za 2 milijona starih dinarjev.

Zaloge v kranjski občini so se torej povečale v sedmih gospodarskih organizacijah, medtem ko so se v štirih zmanjšale.

A. Z.

Novo gostišče ob glavni cesti

Delavci podjetja Gradis so pred dnevi začeli z izkopi za vodovod in elektriko na mestu, kjer se odcepita cesti na Bled in Jesenice pri Lescah. Tu bodo namreč v kratkem začeli graditi nov gostinski objekt, ki bo zelo privlačen za domače in tujne turiste. Objekt bosta zgradila Turistično društvo Lesce in trgovsko podjetje Murka iz Lesca.

Mladinski pevski festival v Celju

Mešani zbor kranjske gimnazije najboljši

Nepričakovani uspeh, ki spodbuja k nadaljnjem delu — Pogovor z zborovodjem prof. Matevžem Habjanom

Vsakoletni mladinski pevski festival v Celju je manifestacija jugoslovenske mlaðinske zborovske poustvarjalnosti. Namen festivala je širiti mlaðinsko zborovsko petje, vzpodobljati ustvarjalnost, načrno dvigati raven zborovodij, zbužati lju-bezen do glasbene umetnosti in njen pravilno vrednotenje ter s tem mlaðino etično in estetsko oblikovati. Letošnji festival je bil od 1. do 4. junija, udeležil pa se ga je tudi mlaðinski mešani zbor kranjske gimnazije pod vodstvom zborovodja prof. Matevža Habjana. Zbor je bil najboljši med mlaðinskimi mešanimi pevskimi zbori, čeprav tega nihče ni pričakoval. Prof. Matevža Habjana smo zaprosili za kratek razgovor.

— Opišite nam, prosim, na kratko, kako je bilo v Celju, kako je prišlo do tega lepega uspeha!

»Tekmovanje jugoslovenskih zborov je bilo 2. in 3. junija, to je v petek in soboto prejšnji teden. Udeležilo se ga je 18 najboljših zborov in sicer 9 predmutacijskih, 5 dekliških in 4 mlaðinski zbori. V tej zadnji skupini smo tekmovali tudi mi, razen tega pa še zbori iz Idrije, Kumanova in Škofje Loke. Najboljši tovrstni pevski zbor iz leta 1965 je bil gimnaziski zbor Celje, ki pa ne deluje več.

Mi smo začetni del tekmovanja zamudili. Zal smo prišli šele v soboto okrog enajstih dopoldne, lepo so nas sprejeli, po kosišu smo imeli generalko, ob štirih popoldne pa se je začelo tekmovanje. Bili smo prvi, najboljši. Predsednik žirije je bil Radovan Gobec. Zapeli smo štiri pesmi, od teh je bila obvezna pesem Petra Bergama Bezimeni.«

— Ste pričakovali tak uspeh?

»Ne. Če bi ga, bi pevcem naprej naročil, naj povejo staršem, da bomo ostali v Celju dva dni. Skupaj z jugoslovenskim mlaðinskim festivalom je bil namreč v Celju v nedeljo meðnarodni koncert, na katerem so nastopili zbori iz Čehoslovaške, Madžarske in Demokratične republike Nemčije ter najboljši zbori iz posameznih skupin. Člani našega zabora so bili že na železniški postaji, ko so šele zvedeli za rezultat; zaradi odhoda vlaka namreč niso mogli počakati na konec koncerta. Zajelo jih je nepopisno veselje, čeprav so se morali naslednjega dne, v nedeljo zjutraj, z avtobusom spet vrnili v Celje na meðnarodni koncert.«

— Kdaj ste vi kot zborovodja začeli delati s tem zborom?

»Zbor je prej vodil prof. Priboshič, jaz pa sem ga prevezel laži marca. Začetek je bil seveda težak, kajti praktično je zaradi priliva novih

dijakov v prve letnike treba začeti vsako leto znova. Do občinske revije smo lani naštudirali le tri pesmi, malo smo potem vadili na počitnicah v Premanturi pri Puli, septembra, ob začetku šolskega leta, pa smo še sestavili zbor v približni sedanji sestavi. Kaže, da bo nekaj časa kar šlo, saj je več kot 50 pevcev iz prvih in drugih letnikov, vseh članov zabora pa je nekaj čez 90.«

— Kako ste vi in člani zabora zadovoljni z uspehom?

»Moram še enkrat reči, taka gega uspeha nisem pričakoval ne jaz ne oni. Pa še nekaj: zdi se mi, da še nikdar niso tako dobro zapeli kot v soboto v Celju. Sami dijaki pravijo — pol za šalo pol za res — da pojejo takrat, kadar je treba. Sicer ja pa treba reči, da smo zadnjih štirinajst dni zelo veliko vadi. Prvo mesto je zdramilo tudi tiste, ki niso redno hodili na vaje; zdaj vsi obljubljajo redno obiskovanje vaj, resno delo. Sami so predlagali, naj bi imeli vaje do konca junija, čeprav je zdaj praktično konec šolskega leta, izpiti itd.«

— Imate kakšne posebne načrte?

»Pravzaprav nič posebnega; vadili bomo in si prizadevali, da bi bili prihodnje leto spet tako dobr. Že v Celju smo dobili pónudbo za gostovanje na Češkoslovaškem, v Karlovy Vary; gre pravzaprav

za izmenjavo med našim in njihovim dekliškim zborom. To bo za člane zabora velik dogodek in priznanje.«

Cestitkam ob nepričakovnem uspehu mlaðinskega mešanega pevskega zabora kranjske gimnazije se pridružuje tudi naše uredništvo.

A. Triler

Zares kvalitetno šolsko glasilo

Odmevi izpod Krvavca

Te dni smo prejeli 4. in 5. številko glasila učencev osnovne šole Davorin Jenko v Cerkljah ODMEVI IZPOD KRVAVCA. Glasilo izhaja že enajsto leto in je od številke do številke kvalitetnejše. Zadnji dve številki sta nas še posebno presenetili; številka 4 je posvečena skladatelju Davorinu Jenku, številka 5, ki je zelo obsežna, pa so sestavili za tekmovanje Kdo pozna bolje svoj domači kraj. Poglejmo na kratko, kaj je v teh dveh številkah Odmevov izpod Krvavca!

O življenju in delu Davorina Jenka, skladatelja, po katerem se imenuje osnovna šola v Cerkljah in ki je bil rojen 9. novembra 1835 pri Podjedovih v Dvorjah, sta daljši sestavek napisali učenci 8. razreda Anica Štirn in Martina Robas, po raznih virih pa ga je dopolnil učitel Jože Varl, mentor tega šolskega glasila. Crítico Josipa Lapajneta Med sponami, ki opisuje življenje Davorina Jenka, so z dovoljenjem Zorana Lapajneta ponatisnili po reviji Naš rod. V rubriki Spomini objavljujeta spomine na skladatelja prof. Andreja Kalan in zdravnik dr. Jože Bohinc. Nadaljnjih nekaj prispevkov opisuje spominske plošče in spomenike Jenku v Cerkljah in Dvorjah, Ančka Vidic iz 8. a o Jenkovi dirigentski paličici, razen tega pa ponatis raznih dokumentov iz Jenkovega življenja in nekaj manjših skladbic, ki so jih uglasbili dijaki sami.

Zelo obsežna je peta številka, posvečena poznavanju

V nekaj stavkih

PREDDVOR: Matijev rod, glasilo osnovne šole Preddvor — Izšla je tretja številka glasila pionirjev in mlaðincev osnovne šole Matija Valjavec v Preddvoru. Kot kaže, učence najbolj zanima promet, saj je precej sestavkov posvečenih tej temi. Najmlajši, ki obiskujejo prvi razred, opisujejo svoje očete, matere in vsakdanje dogodke. V glasilu je tudi nekaj prispevkov učencev iz osnovne šole v Kokri in Olševku.

JESENICE: Razgibana kulturna dejavnost — V jeseniškem gledališču se vrstijo predstava za predstavo. Zadnjo nedeljo so zaigrali O. L. Fischerja Prosti dan. Ta četrtek se bodo predstavili člani Šentjakobskega gledališča s komedio Naša ljuba familija. V pondeljek popoldne so pripravili koncert gojenici glasbene šole na Jesenicah, isti dan zvečer pa je bil koncert moškega zabora društva upokojencev, moškega zabora martinarjev in komornega zabora jeseniške Slobode.

A. Triler

Po letošnjih revijah pevskih zborov v kranjski občini

Nastopilo tri tisoč pevcev

Glasbeni pouk v šolah uskladiti z učnim programom — Prihodnje leto naj bi na revijah nastopili tudi otroci iz vrtcev

Tudi letos je občinski svet zvezne kulturno-prosvetnih organizacij pripravil po končanici pevskih revijah za dan mladosti v občini posvet z vsemi zborovodji. Na posvetu so ugotovili, da so se začen-

le okvirne priprave na letošnje revije že lansko jesen. Na posvetovanju zborovodij februarja letos pa so sklenili, da bodo pevske revije v Dupljah, Cerklijah, Preddvoru in zaključni nastop v Kranju. Na zadnjem posvetu so ugotovili, da je na teh revijah nastopilo 57 pevskih zborov s 3080 pevci.

Razen zvezne kulturno-prosvetnih organizacij v Kranju, ki je bila organizator revij, pa so v posameznih krajih pri pripravah pomagale veliko tudi šole in odbori kulturnih društev na terenu. V Dupljah si je največ prizadevalo društvo, v Cerklijah šola, v Preddvoru pa društvo in šola. V Kranju pa je revijo pripravila zvezna kulturno-prosvetnih organizacij.

Na posvetu konec maja v Kranju so sklenili, naj si zavod za prosvetno-pedagoško službo v Kranju prizadeva, da bodo v prihodnje na šolah uskladili glasbeni pouk z učnim programom. Ugotovili so namreč, da so začeli s sistematično vzgojo mladih pevcev le na šoli Lucijan Seljak v Kranju, medtem ko so na vseh ostalih šolah glasbeni pouk več ali manj zanemarjali. To se je tudi vedelo na revijah, kjer je nastopilo sicer veliko zborov, vendar pa kvaliteta nastopov včasih ni bila najboljša.

Hkrati so na posvetu zborovodjem priporočili, naj prihodnji izbirajo lažje in krajevne skladbe. Ugotovili so tudi, da so zbori z odraslimi pevci v enem letu pokazali dokaj skromen napredok, predvsem zato, ker je premalo dobrih zborovodij. Razen tega so tudi predlagali, da bi prihodnje leto na pevskih revijah nastopili tudi otroci iz vrtcev.

Posvetu v Kranju se je udeležil predstavnik Pionirskega doma v Ljubljani in zaželet, da bi prihodnje leto kranjski pevski zbor nastopil na podobni prireditvi v Ljubljani, ljubljanski pevski zbor pa v Kranju.

A. Zalar

Kmetijska zadruga Škofja Loka

razpisuje
javno dražbo

za prodajo zemljišča v »Klanicerki« v Železnikih. Zemljišče je namenjeno za gradnjo individualnih stanovanjskih hiš.

Javna dražba bo v petek, 16. junija 1967, ob 8. uri na kraju samem.

Te dni po svetu

V ponedeljek je prvič po 1947. letu, ko je obiskal Jugoslavijo Georgij Dimitrov, prispevala na obisk v našo državo bolgarska partijsko-vladna delegacija pod vodstvom prvega sekretarja bolgarske komunistične partije in predsednika ministrskega sveta Todor Zivkova. Predvideni daljši obisk bolgarskih gostov v naši državi pa so zaradi izbruha vojnega požara na Bližnjem vzhodu skrajšali. Bolgarska delegacija je že včeraj (torek) zvezcer odpotovala nazaj v Bolgarijo.

Ameriško vojaško poveljstvo v Saigonu je v ponedeljek sporočilo, da je bilo do sedaj nad severnim Vietnamom sestreljenih 571 ameriških letal. Najhujši boji so bili pretekli teden v provinci Kvang Tin.

Petsto udeležencev na konferenci predstavnikov mirovnih gibanj baltiških držav je obozido vojaški udar v Grčiji in izrazilo solidarnost z borci in narodom Vietnamom. Predstavnik mirovnega gibanja Finske je predlagal, naj se brezatomska cuna s severa razširi na vso Evropo.

V soboto je imelo britansko civilno letalo v nepolnih 24 urah kar dve letalski nesreči. Najprej je v bližini Manchesterja strmoglavilo letalo, ki je vozilo potnike z dopusta na Majorci. Od 78 potnikov in 5 članov posadke je izgubilo življenje 72 ljudi. Drugo letalo pa je peljalo turiste iz Mastona v špansko mesto Costa Bravo. Letalo je strmoglavilo v bližini francoskega mesta Perpignan. Življenje je izgubilo 88 ljudi.

Troboj carinikov na Jesenicah

V soboto, 17. junija popoldne, bo nogometno igrišče na Jesenicah prizorišče srečanja nogometnih ekip območnih carinikov Avstrije, Italije in Jugoslavije. To je že tretje tovrstno srečanje. Pred dvema letoma je bil nogometni turnir carinikov v avstrijskem mestecu Arnoldstein. (Podklošter), lani pa v Trbižu. Letos je na Jesenicah, drugo leto pa bo zopet v Podkloštru. V dosedanjih srečanjih je obakrat zmagala avstrijska ekipa. Lani so naši cariniki izgubili obe

Bludje in dogodek

Čeprav ni bila nepričakovana vest o napadu Izraela na ZAR, nas je presenetila. Vojaški napad pomeni presenečenje za ves svet ter prav tako tudi za ZDA in Sovjetsko zvezo, glavna podpornika obeh sovražnih strani.

Se vedno prihajo nasprotuje si vesti o tem, kdo je prvi napadel, vendar je napadalca po razpletu

in Velike Britanije ter hkrati imenoval za novega obrambnega ministra generala Moshe Dayana, voditelja vojaških operacij proti Arabcem leta 1956.

Morda nespretno, vendar vseeno primerno, je reči, da sta ZDA in Velika Britanija doslej do neke meje držali Izrael na vajetih. Pri tem mora biti razumljivo, da sta, kolikor sta ga res brzdali v njegovi boja-

šili iniciativo naprednih arabskih režimov. V ustanovitvi Izraela, krepiti njegove gospodarske in vojaške moči ter podpori v njegovih nastopih proti Arabcem so videle zahodne sile bolj rezervo, vzrok za intervencijo, kolikor ne bi šlo vse po njihovih računih.

Težko je reči, zakaj so zahodne vajeti popustile. Lahko se postavlja celo vprašanje, če niso popustile namenoma. Čas je delal v prilog Arabcev. Minil je čas, ko je bil Izrael vojaško močnejši od arabskega sveta kot celote, na drugi strani pa je zopet znana izraelska vojaška doktrina, po kateri so prepričani, da zmorejo v treh dneh premagati vsako posamično arabsko državo. To potrjuje bliskovit napad na ZAR v stilu »starih« Dayanovih operacij.

Arabi so se postavili v bran enotno kot še nikoli. Če lahko realno pričakujemo, da bo imel Izrael v prvih spopadih večje vojaške uspehe, smo lahko prepričani, da bo protiofenziva,

ko se bodo utrdile arabske vrste, pomenila veliko preizkušnjo za agresorja. Prav v pričakovanju tega trenutka pa lahko mislimo že na naslednjo poteko. Če bi razvoj vojaških dogodkov res pripeljal do poraza Izraela, bosta logično v vojno posegli ZDA in Velika Britanija, ki za sedaj stojita dogodkom še ob strani, kar bi potegnilo avtomatično v spopad tudi Sovjetsko zvezo. Sedanje zasedanje Varnostnega sveta OZN ima pred seboj takoj nalog, da odstrani žarišče tretje svetovne vojne.

Za konec še nekaj preprostih logike o povodu za spopad — Tiranski ožini. Nekdo je vprašal, zakaj je Arabcem toliko do tega, da preprečijo plovbo in ga odrežejo od Rdečega morja. Kolega mu je odgovoril z besedami: »Mar ti ne bi človeku, ki bi s silo nagnal svojo družino iz dnevine sobe na vse načine poskušal onemogočiti prehod skozi vožjo, če ga že ne bi mogel odstraniti?«

P. Colnar

Vajeti so popustile

dosedanjih dogodkov zelo lahko spoznati v Izraelu. Ne smemo pozabiti, da je Kairo pred spopodom zagotovil, da v nobenem primeru ne bo napadalec, na drugi strani pa je Tel Aviv govoril le to, da bo počakal pred enostransko akcijo na rezultate prizadevanj ZDA

željnosti, to počenjali le zaradi tega, ker sta se zavedali, da bi s spopodom več izgubili kot pridobili. V neusoglasjih med arabskim svetom sta namreč našli predvsem v fevdalnih Saudski Arabiji in Jordanu svoje privržence ter sta na ta način dokaj uspešno du-

Razžarjeni pesek Sinaja

Svetovna pozornost je zopet usmerjena proti Bližnjemu vzhodu, zibelki civilizacije, razpotju treh kontinentov, najbogatejšim izvirom petroleja na svetu, strateškem področju, ki igra prvorazredno vlogo v najširših razmerjih. Področje Bližnjega vzhoda ni mirovalo skozi vso svojo zgodovino. Najnovejša nevarnost, ki preti da spremeni Sinajsko puščavo v vojno področje, nosi v sebi obeležje lokalnega obračuna zaradi neřešenih izraelsko-arabskih odnosov, pa tudi vse implikacije veliko širih razmer.

Neki londonski list je zapisal pred nekaj dnevi, da se na Bližnjem vzhodu interesi Rusov ne ujemajo z interesimi Zapada. Kljub temu imajo temni oblaki, ki se gomilajo na vzhodnem Sredozemlju, svojo predzgodovino.

ARABI SO PREVARANI

V obeh svetovnih vojnah so odigrale arabske države zelo pomembno vlogo. Brez arabskega revolta leta 1919 bi bila slika velikega spopada drugačna. Če ne bi bil v drugi svetovni vojni Rommelov puščavski korpus zadržan v Libiji in ne bi bil zdušen upor v Bagdadu in onemogočeno Hitlerju, da se dokoplige do petrolejskih vrelcev v Iraku, bi bili tokovi uničenja nacizma vsekakor drugačni. Kljub pomembni vlogi so bili Arabci obakrat izigrani s strani kolonialnih sil.

ROJSTVO ISRAELA

Po prvi svetovni vojni so vsa upanja Arabcev popolnoma propadla. Namesto obljubljene enotnosti in svobode, so bili s pomočjo intrig razvojeni. Kolonializem in imperializem sta pobirala plodove teh nasprotij. Po drugi svetovni vojni so si Arabci izborili politično svobodo; ustanovljenih je bilo

več držav, ki pa so bile ekonomsko še vedno odvisne od starih gospodarjev.

Ko se še niso niti dobro opomogli, so bili leta 1948 potisnjeni v vojno. Ko so se Britanci umikali z obal Sredozemlja, so omogočili nastajanje države Izrael. Kravni obračun ni trajal dolgo. Razceppljeni, nezadostno opremljeni in brez izkušenj v takšni vrsti vojevanja, Arabci niso mogli rešiti spopada, vsiljeno vojno so izgubili. Njene posledice so: Krepitev Izraela s pomočjo zahodnih sil in okoli milijon arabskih beguncov, ki so se znašli v arabskih državah.

Pravno in formalno Arabci niso nikoli priznali novega položaja. Z Izraelom so sklenili le premirje. Nikoli se niso odrekli težnjam, da se vrnejo na svoje domove.

ZIDJE IN ARABI — PRVI SORODNIKI

Še danes je mogoče v razgovoru z Arabci v Bejrutu, Damasku, Kairu ali Bagdadu slišati: »Zidje in Arabci so prvi sorodniki.« Arabci nimajo ničesar proti Židom, so le proti cionističnemu gibanju, ki je tvorba in eksponent imperializma. V ustanovitvi izraelske države vidijo odzjem svojega ozemlja in ne vidijo rešitve v ukinitvi pravice Židov na

obstanek v tem delu sveta, marveč v izenačitvi pravic doseljencev s pravicami pregnanih Arabcev. Izraelsko državo bi morala zamenjati skupna federacija Arabcev in Židov.

Izraelski voditelji odklanjajo takšne rešitve. Vložili so vse napore za krepitv in afirmacijo svoje države. Ob veliki pomoči zahodnih držav, zlasti ZDA, je iskal Izrael rešitve v ekonomskem in političnem smislu. Veliko je bilo narejenega pri izgradnji kibucov, posebnih vrst poljedelskih zadrug za doseljence. Veliko je narejeno, zgrajena je industrija, opravljena so velikanska dela pri namakanju pustinje Negev.

Izrael se pojavlja v afriških državah kot partner v dajanju pomoči, posebno kadrov, in sodeluje v različnih programih kreditiranja in v drugih oblikah finančnih transakcij. Pred dvema desetletji, točneje leta 1948, je bilo v Izraelu okoli pol milijona Židov, s politiko intenzivnega priseljevanja se je njihovo število povzpelo na dva milijona. Zadnja leta je naletelo priseljevanje na težave. Stalne krize na Bližnjem vzhodu so vplivale na nastanek določenega vzdružja. Poleg tega so nekateri tudi prepričani, da je med Židi po svetu splahnelo zanimanje za priseljevanje tudi iz različnih drugih vzrokov.

(Nadaljevanje prihodnjič)

Po telefonu sodelavca Tanjuga M. Aksentijeviča priredil P. Colnar

J. V.

Doktor Faustus

Na Smarni gori je v letih 1830—1837 skrbel za cerkev in obrede pesnikov stric Jakob Prešeren. Spomin nanj in na bratove obiske na Gori je ohranila pesnikova sestra Lenka.

»Frence je Jakoba zelo rad imel, ker so bili stric tako veselga srca, kot on sam. Na Smarino goro je Frence prav velikokrat pripeljal s seboj doktorja Crobatha in profesorja Kersnika. — In vesela družba je tu nastala. To še posebno, če je iz Smartna gori prišel znani zdravnik Gradišek, ki mu Frence nikoli ni drugače rekel, kakor doktor Faustus. To sem sama tako slišala, ko sem bila mesec dni gori na izprenembi zraka. — Ljudje pa so na Gradiška in njegovo zdravljenje veliko dali. — Takrat, ko sem bila jaz na Smarni gori, mi je ta doktor Faustus dejal: Vi vsi Ribičevi imate eno cagovo naturo. Huda je ta natura, pa je dobra. — Res, kar zmajali smo se, če smo se vstrasil. Vsi — bratje in sestre. — Sedanji Ribičevi otroci v Vrbi so pa korajžni.«

Puščavnik pod Goro

Ze zaradi te prijazne Lenkine pripovedi nas mora zamikati, da bi kaj več zvedeli o tem »doktorju Faustusu.« Tembolj, ker so raziskovalci Prešernovih pesmi prepričani, da je pesnik napisal znamenito romanco o zidanju cerkve na Smarni gori prav z mislijo na priorja usmiljenih bratov Matevža Gradiška. Ta si je namreč na stara leta zgradil pod Goro hišico »v Puščavki«, zato je tudi veljal za puščavnika, čeprav močno po krivem, saj je bil možak prav rad v veseli družbi.

Hudomušni Prešeren se je s pesnitvijo malo ponosil z Gradiškovim »puščavninstvom« in z njegovo gorečnostjo za zidanje novih cerkva. (Cerkev v Smartnem je bila zgrajena prav na Gradiškovo pobudo in z njegovo gmotno pomočjo). — Sicer pa že itak vemo, kako je znal Prešeren ponagajati patru Benvenuto Crobathu s pismo o Svetem Senanu pa vodiškemu župniku Jerneju Arku z romarsko Smarno goro.

Ohranjena je še živa tradicija, ki »puščavniku« izpod Gore pripisuje prav izjemno strast do govorništva in do

pridiganja. Kadar je bilo na Smarni gori mnogo romarjev, preveč za moč starega župnega oskrbnika Jakoba Prešerna, tedaj je smel Gradišek pridigati in opravljati še nekatera cerkvena opravila, četudi ni bil posvečen duhovnik, pač pa le redovni brat, frater.

Matevž Gradišek

Ko pa se človek loti zbiranja življenjepisnih podatkov o tem na prvi videz tako šegavem svojevrstnem človeku — že takoj ob prvih zapisih pretresen ostrmi: tako bridka mladost in težko življenje sta bili delež tega moža. Začudimo se tembolj, ker vendar vse pripovedi o njegovih zadnjih letih govore le o družboljubivem in čudaško srečnem polduhovnu izpod Gore.

Rodil se je Matevž Gradiške v Zgornjih Gameljnah 1. septembra 1776.

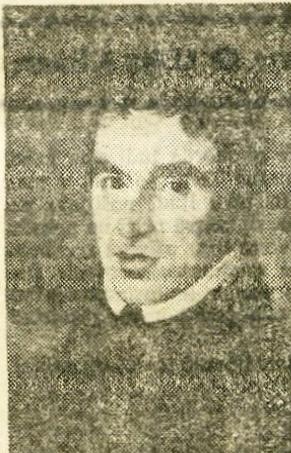
Svojo rano mladost je preživel v sirošini, ki so jo spremiljale še bolezni in nesreča. Revnim staršem ni kazalo drugega, kot da bolehavega in sestradanega fantado v kak rokodelski uk. Izbrali pa so prav slabu, ker so ga izročili pozamenterju (= izdelovalec trakov, obrobkov in obšivkov). Andreju Travnu v Ljubljano. Mojster in pomočniki so nebolegljenega trinajstletnega fantičadan za dнем pretepalni in tudi drugače mučili. Vendar pa je Matevžek pri Travnu vzdržal skoro šest let. Sele potem se je odločil za beg iz teh razmer. Zaposil se je nato kot trakarski pomočnik v Celju, pri mojstru Pergdoltu. Tu je spet služil v stroki, ki je nikakor ni mogel vzljubiti, še nadaljnja tri leta.

Ves čas v Ljubljani in v Celju pa je premišljeval, kako bi tok svojega življenja le preusmeril. Sanjaril je sprva o daljnjih potovanjih po svetu, potem pa se je spet mislil odločiti za vojaški stan; naposled, že ves zbegan in sam s seboj nezadovoljen, je začel pisariti prošnje, naslovljene na frančiškanski in kapucinski samostan. Hotel je, da bi ga sprejeli v enega teh redov kot fratra (brata) — a so ga povsod odklanjali, kdo ve zakaj?

Usmiljeni brat

Naposled pa je bila njegova goreča vztrajnost le nagrajena: izprosil si je 1. 1797 sprejem v red usmiljenih bratov (fratrum misericordiae). Ze leto za tem je bil preoblečen. Tako se je Gradišku srčna želja izpolnila — hkrati pa je že bila začrta na njegova bodoča življenjska pot: zdravilska in duhovska. Red usmiljenih bratov si je ob svoji ustanovitvi zadal lepo nalog: strežbo bolnikov, ne glede na plačilo. Okolišine so torej take, da si bratje kar mimogrede in zaradi nuje, osvoje nekaj osnovnega zdravniškega znanja. Najbolj nadarjenim pa so vodstva teh samostanskih bolnišnic omogočila celo pravi medicinski študij.

Tako je bilo tudi z našim Gradiškom. Leta 1803, ko je živel in delal v samostanski bolnišnici v Feldsbergu na Nižjeavstrijskem, je pričel s

»Doktor Faustus« po oljni podobi Mateja Langusa

študijem anatomije in osteologije. S častjo je že leta 1824 zaprosil za pokojnino. Se istega leta se je preselil v Smartno pod Smarno goro.

Kupil si je tamkaj zapuščen svet nad cesto, tuk pred vasjo. Tu si je postavil hišico, zraven nje pa kapelico. V svoji eremitaži (puščavniški hišici) je namestil v enem prostoru lekarno, v drugem pa zdravniško ordinacijo. Dovoljenje, da se sme tu ukvarjati z zdravilstvom, je dobil Gradišek od ljubljanske gubernije 14. oktobra 1824.

Potem pa je »doktor Faustus«, kot mu je šegavo reklo Prešeren, celih enajst let zdravil ljudi, ki so prihajali od blizu in daleč. Kljub temu, da je bil Gradišek prepričan homeopat, je v svoji zdravniški praksi imel dosti uspehov. Zato so ga ljudje radi imeli in ga spoštljivo oslavljali z gospodom »prejerjem« (s priorjem).

Dne 11. novembra 1837 je »doktor Faustus« sklenil svoje zares pestro življenje. Za grob njegov v Smartnem nihče več ne ve. Pač pa še stoji Gradiškova hišica, »Faustulanum«. Se vedno ji domačini pravijo Puščava.

Faustulanum pod Smarno goro

stana in predstojnika Bolnišnice usmiljenih bratov v Ljubljani. Začelo se je zdaj zanj zares naporno in skribi polno življenje. Zaradi vojn so v naši deželi razsajale najrazličnejše epidemije. Ker pa so bili časi tako nestalni, tudi rednih dotacij za bolnišnico ni bilo. S prihodom Francozov v naše kraje so se razmre celo tako zasukale, da je bil samostan usmiljenih bratov 1. 1811 razpuščen, bolnišnica pa izročena civilni upravi.

Sloveč homeopat

Matevž Gradišek je potem nekaj časa preživel v Trstu in Gorici, a je že leta 1824 zaprosil za pokojnino. Se istega leta se je preselil v Smartno pod Smarno goro. Kupil si je tamkaj zapuščen svet nad cesto, tuk pred vasjo. Tu si je postavil hišico, zraven nje pa kapelico. V svoji eremitaži (puščavniški hišici) je namestil v enem prostoru lekarno, v drugem pa zdravniško ordinacijo. Dovoljenje, da se sme tu ukvarjati z zdravilstvom, je dobil Gradišek od ljubljanske gubernije 14. oktobra 1824.

Potem pa je »doktor Faustus«, kot mu je šegavo reklo Prešeren, celih enajst let zdravil ljudi, ki so prihajali od blizu in daleč. Kljub temu, da je bil Gradišek prepričan homeopat, je v svoji zdravniški praksi imel dosti uspehov. Zato so ga ljudje radi imeli in ga spoštljivo oslavljali z gospodom »prejerjem« (s priorjem).

Dne 11. novembra 1837 je »doktor Faustus« sklenil svoje zares pestro življenje. Za grob njegov v Smartnem nihče več ne ve. Pač pa še stoji Gradiškova hišica, »Faustulanum«. Se vedno ji domačini pravijo Puščava.

Šmartno št. 42

Sedaj je hišica sicer nekoliko obnovljena in nosi številko Smartno 42, vendar pa tradicija o »prejerju« še živi. In da je Prešeren prihajal tu sem, da sta potem s Faustom skupno šla na Goro k pesnikovemu stricu na gostijo.

V teku stoletja so se seveda gospodarji hišice večkrat menjali. Za Gradiškom ji je bil lastnik Anton Pečan, »Instrument Maister«, kot je še napisano nad vhodnimi vrati. 69-letna Marija Carnman, sedanjega lastnika hiše, pa se spominja, da je bila za Pečanom v hišici gostilna »Na puščavi«. In da je Gradiškova kapelica, ki je danes ni več, stala tuk na oglu hišice, na vrhu strmne nad cesto. V linji stolpiča nad kapelico sta visela dva zvona, »žegnana v Rimu od samega papeža«. Eden od njiju je zvonil prošnje proti koleri, drugi pa proti hudi urzi.

O »doktorju Faustu« je pisal tudi nakelski župnik Blaž Blaznik v svojem znamenitem dnevniku. Dvakrat je omenjal Fausta, 17. vinotoka 1831 in 6. svečana 1833. Obabrat spoštljivo govoril o priorju.

Sam Gradišek pa je tudi pisal svoj dnevnik. Začel je pisati vanj že 1. 1817, ko je živel v Trstu. V uvodu pravi: »Terst, sem bil zazemel pergodishia mojega shiulena napisati. Dnevnik njegov prepletajo pobožni reki in zdravniške beležke v slovenščini, nemščini in latinščini.

V stari farni kroniki župnije Smartno bi utegnil biti še kak podatek o Gradišku, tem izjemno zanimivem domačinu. Zal pa danes ta farna kronika ni dosegljiva, čeprav bržcas še ni uničena. Bilo bi prav, če bi oni, ki jo je odnesel, pošteno vrnili — saj gre za podatke, važne predvsem za našo kulturno zgodovino.

CROTOMIR ZOREC

Po Prešernovih stopinjah

Utonil v grajskem kopališču

Avstrijskemu turistu Hermanu Hutterju z Dunaja niso mogli rešiti življenja

Minulo soboto okrog 14. ure je v grajskem kopališču utonil 52-letni avstrijski turist Herman Hutter z Dunaja. Tako je Blejsko jezero že terjalo letošnjo prvo žrtv med kopalci.

Hutter je prišel s skupino avstrijskih turistov na izlet na Bled. Po kosiu v hotelu Jelovica je odšel naravnost v grajsko kopališče, se slekel in takoj skočil v vodo. Ker ga ni bilo na površje, so ga kopalci potegnili iz vode

Neznanka z nožem

V srednji Ljubljane pred bifejem Koper je v soboto ob 15.50 doslej še neznana ženska zabola z nožem v trebuh Franca Zmrzlkarja iz Strahinja pri Naklem. Tačaj po tem dejanju je pogrenila, do prihoda miličnikov so se razšle tudi priče, tako da je ženska še sedaj neznanata. Zmrzlkar pravi, da ženske ne pozna, zato da je ves primer še posebej skrivosten.

— ss

Avto zaneslo v skalo

V nedeljo ob 15.20 se je pripetila huda prometna nesreča v Zgornji Kokri, na cesti Jezersko-Kranj. Iz Jezerskega proti Kranju je vozil v tem času 30-letni Franc Teran z osebnim avtomobilom Peugeot 204 KR 107-25. Na ovinku ga je zaradi neprimerne hitrosti in mokre ceste zaneslo v skalo. Pri nesreči so bili sopotniki Marjan in Rafael Kopač, Jože Gašperlin, Janez Kristanc in Blaž Vidmar hudo ranjeni, voznik Teran pa laže. Na avtomobilu je škoda za 2 milijona starih dinarjev in je skoraj povsem uničen.

— ss

Dijaki višjih razredov srednjih šol, študentje in vsi, ki želite sodelovati z Glasom v naproih, da še bolj razširi krog svojih bralcev

POZOR!

Uprava časopisa Glas želi s primernimi sodelavci razširiti krog svojih naročnikov in zato vas vabi k sodelovanju. Delo je terensko v dodeljenem okolišu z zaslужkom, ki bo verjetno presenetil tudi vas. Premislite — priporočamo vam, da del počitnic porabite za posel, ki vam bo omogočil prijetno letovanje in nekaj prihrankov za šolske dni. Vse ostale informacije dobite v upravi časopisa Kranj, Trg revolucije 4.

Uprava

Nesreča na Storžiču

V nedeljo ob 14.30 se je na Storžiču nad Tržičem zgodila nesreča plezalcem Janku Jermanu, Janezu Lončarju in Matevžu Anderletu, vsi doma iz Tržiča. Ker se je Jermanu med plezanjem odkrušila skala, so obviseli na navezah. Anderletu je uspelo da se je sam rešil in nesrečo prijavil postaji milice v Tržiču. Na kraj nesreče so poslali reševalce, ki so rešili še Jermana in Lončarja. Jerman ima zlom ključnice in pretrs možganov, Anderle in Lončar pa nista ranjena.

— ss

Gumo mu je razneslo

V nedeljo, nekaj pred 14. uro, se je pri stari bolnišnici na Jesenicah zgodila težja prometna nesreča. Voznik osebnega avtomobila KR 96-17 Vinko Lužavec z Jesenic je vozil z Jesenic proti Javorniku. Med vožnjo mu je razneslo prednjo desno gumo, zato ga je na cesti zaneslo in se je prevrnih na desni bok. Na avtomobilu je škoda za milijon starih dinarjev. Voznik ni bil ranjen.

— ss

Novoporočencem v utehu

Poročne prostore v Kranju so znova uredili v poslopju stare občine na Titovem trgu, kjer so že bili pred leti. Hkrati so tam uredili vse potrebno za dobro počutje strank. Ob poročnih dnevih tam posluje tudi bife z raznimi specialitetami s simboličnimi imeni, na primer: poročni aperitiv, ljubezenski napitek, zadnja žeba, svatovski kruh in podobno.

Kavo
„Loka“
dobite tudi v
Pekarni
Tržič

Po nesreči se je skril v gozdu

V noči od sobote na nedeljo se je pri Brezjah nad Tržičem zaletel v kamnitno škarpo voznik osebnega avtomobila LJ 306-09 Franc Zaletel iz Tržiča. Zaletel je bil vinjen, zato ostrega ovinka ni mogel obvoziti. Nesrečni prijavil postaji milice, ampak se je skril v gozdu, sopotnika pa napotil domov. Na vozilu je škoda za 400.000 starih dinarjev.

— ss

Otrok pritekel pod avto

V ponedeljek popoldne ob 17. uri je na Škofjeloški cesti v Kranju voznik osebnega avtomobila KR 12-80 Milutin Urbas iz Kranja podrl 8-letnega Janeza Goloba iz Kranja. otrok je nenašoma skočil Urbasu pred avtomobil, tako da je bila nesreča neizogibna. Hudo ranjenega dečka so prepeljali v bolnišnico.

— ss

REVJA ZABAVNIH ORKESTROV — Na Kokriču je bila v nedeljo popoldne revija zabavnih orkestrov, ki jo je organiziral občinski svet zvezne kulturno-prosvetnih organizacij, in sicer letos že drugič. Kokričani so revijo z zanimanjem spremljali, saj so napolnili dvorano zadružnega doma. Na sliki: ansambel Konus iz Škofje Loke — Foto: F. Perdan

Pismo z Dovjega

Ali je bil Kajžnikov Andrej izdajalec?

Uredništvo Glas je teden prejelo z Dovjega pismo. Bolje bi rekli protest. Pismo je ponovno potrdilo, da se za mnoge ljudi vojna ni končala maja 1945. leta.

Pismo je pisala Minka Janša, sestra Andreja Smoleja, ali Kajžnikovega po domače. Le-ta naj bi bil vodil nemške vojake aprila 1941. leta čez Rožco do karavanskega predora na Hrušici, kjer so na naši strani padle prve vojne žrtve. Trditev, da je Kajžnikov Andrej izdajalec, je objavil časopis Železar pred štirimi leti, letos pa se je to ponovilo v jeseniškem radiu.

Andrej na članek ne more odgovoriti in povedati, kaj je res in kaj ni, ker je že dolgo pokojni, zato pa se je javila njegova sestra Minka. Med drugim piše v pismu:

»Hotela sem stvar raziskati, ker pa sem le uboga v dobre brez posebnih zvez, so me povsod odpavili z izgovorom, naj pustim zadevo v miru. Mojega pokojnega brata Andreja Smoleja je aretiral gestapo leta 1942 v hotelu na Görilitz — Avstrija, kjer je bil v službi še od leta 1939. Šel je za kruhom, kakor mnogi, katerim domovina ni mogla ali ni hotela dati kruha. Pregovarjal je svoje prijatelje da bi sestavili partizansko skupino, in se uprli Nemcem. Po zaslugu izdajalca so Andreja prihodnji dan aretrirali in pozneje poslali v taborišče. Pretrpel je vse strahote Auschwitza in Mathausna v svoji zebasti uniformi s številko 450, katero še vedno hrani.«

Ko je prišel Andrej 1945. leta domov, ga nič ne spoznal, saj je bil brez zob, brez las, živ okostnjak. Govoril je samo šepetajo, in to samo: »Prišel sem umret.«

Po dobrem letu domače

nege si je opomogel in nastopil službo pri Kmetijski zadrugi na Jesenicah. Po nekaj letih službovanja se je pri opravljanju svojega dela smrtno ponesrečil.

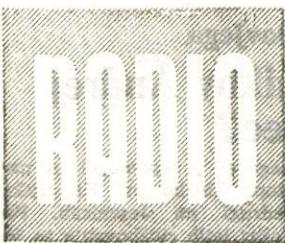
Misljam, da imam pravico braniti mrtvega brata, še posebno pa njegovo trpljenje, s katerim je doprinesel delček svobode tudi tistim, ki ga danes obrekajo.

Pozanimal sem se o tej zadevi na občinskem odboru Zvezne borcev na Jesenicah. Zadeva jima je znana. Znano jim je tudi, da je Minka res zahtevala in prosila rehabilitacijo za brata. Povprašal sem tudi druge občane, ki bi mi eventualno znali kaj povediti. Vsi, prav vsi pravijo, da res ni dokazov (čeprav je avtor članka imel takšne indicije), da je Kajžnikov Andrej pripeljal Nemce čez Rožco. Do te ugotovitve sem prisrel že aprila lani, ko sem v Glasu pisal o prvih žrtvah vojne na Gorenjskem. Zato tudi v članku nisem Kajžnikovega Andreja omenil (niti letos v Nedeljskem v članku Na straži domovine brez izmene).

Zanesljivo je ugotovljeno, da sta Nemci pripeljala čez Rožco dva Slovence. Obstajajo priče, ki pa žal niso z jeseniškega območja in ne poznavajo, oziroma niso poznali teh ljudi. Domneva se, da je bil eden od teh brat jeseniškega župana Karla Lukmana, ki še živi nekje v Nemčiji, toda tudi to ni dokazano. Ceprav je ta bil gestapovec, vendar, kar ni dokazano, ne moremo trditi.

Ker bi želeli zadevo osvetiliti, prosimo vse bralce, naj nam sporočijo, če jim je o tem kaj znanega. Za vse prispevke in sodelovanje pri iskanju resnice bomo resnično hvaležni.

Jože Vidic

SREDA — 7. junija

8.05 Glasbena matineja — 8.55 Pisan svet pravljic in zgodb — 9.10 Revija zabavnih zvokov — 9.45 Glasbena pravljica — 10.15 Sonata v h-molu Franza Liszta — 10.45 Človek in zdravje — 10.55 Glasbena medigra — 11.00 Turistični napotki za tuje goste — 11.20 Priredbe narodnih za orkester in glasove skladateljev — 12.10 Dvajset minut z jugoslovanskimi pevci zabavne glasbe — 12.30 Kmetij-

Poročila poslušajte vsak dan ob 5., 6., 7., 8., 10., 12., 13., 15., 17., 22., 23. in 24. uri ter radijski dnevnik ob 19.30 uri. Ob nedeljah pa ob 6.05., 7., 9., 12., 13., 15., 17., 22., 23. in 24. uri ter radijski dnevnik ob 19.30 uri.

ski nasveti — 12.40 Duet Violette in Germonta iz opere Traviata — 13.30 Priporočajo vam — 14.05 Melodije za razvedrilo — 14.35 Naši poslušalci čestitajo in pozdravljajo — 14.55 Kreditna banka in hranilnica Ljubljana — 15.20 Zabavni intermezzo — 15.30 Majhen recital saksafonista Srečka Dyažila — 16.00 Vsak dan za vas — 17.05 Mladina sebi in vam — 18.00 Aktualnosti doma in po svetu — 18.15 Iz naših studiov — 18.45 Naš razgovor — 19.00 Lahko

noč, otroci — 19.15 Glasbene razglednice — 20.00 Skupni program JRT — studio Zagreb — 22.10 Za ljubitelje jazza — 22.50 Literarni nočturno — 23.05 Za lahko noč

CETRTEK — 8. junija

8.05 Glasbena matineja — 8.55 Radijska šola za višjo stopnjo — 9.25 Igra ansambel Geze Baranya iz Murske Sobote — 9.40 Pet minut za novo pesmico — 10.15 Z našimi pevci v italijanskih operah — 11.00 Turistični napotki za tuje goste — 11.20 Za vsakogar nekaj — 12.10 Domači ansambl narodne zabavne glasbe — 12.30 Kmetijski nasveti — 12.40 Vrstijo se pianisti — 13.30 Priporočajo vam — 14.05 Iz začetnice pravljičnih baletov — 15.20 Zabavni intermezzo — 15.30 Zvočni razgledi — 16.00 Vsak dan za vas — 17.05 Turistična odda-

ja — 18.00 Aktualnosti doma in po svetu — 18.15 Odlomki iz opere Faust s pevci od nekoč — 18.45 Jezikovni pogovori — 19.00 Lahko noč, otroci — 19.15 Glasbene razglednice — 20.00 Četrtek večer domačih pesmi in našev — 21.00 Literarni večer — 21.40 Glasbeni nočturno — 22.10 Večer skladatelja Josipa Slavenskega — 23.05 Zaplešimo z orkestrom Adalbert Luter

PETEK — 9. junija

8.05 Operna matineja — 8.55 Pionirski tednik — 9.25 Petnajst minut z ansamblom Weekend — 9.40 Pojo naši zbori — 10.15 Djavaset minut pri skladatelju Alojzu Srebrenjaku — 10.35 Naš podlilstek — 10.55 Glasbena medigra — 11.00 Turistični napotki za tuje goste — 11.20 Popevke se vrstijo — 12.10 Na

obisku pri bolgarskih zabavnih ansamblih — 12.30 Kmetijski nasveti — 12.40 Igrajo pihalni orkestri — 13.30 Priporočajo vam — 14.05 Od popevke do popevke — 14.35 Naši poslušalci čestitajo in pozdravljajo — 14.55 Kreditna banka in hranilnica Ljubljana — 15.20 Zabavni intermezzo — 15.40 Mladinska oddaja »Interni 569« — 16.00 Vsak dan za vas — 17.05 Petkov simfonični koncert — 18.00 Aktualnosti doma in po svetu — 18.15 Klasiki zabavne glasbe — 18.50 Kulturni globus — 19.00 Lahko noč, otroci — 19.15 Glasbene razglednice — 20.00 Sekstet »Luca Marenzio« poje — 20.00 Tedenski zunanje politični predgled — 20.30 Lepe melodije — 20.37 »Slovenska popevka 67. — 22.10 Iz sodobne jugoslovanske glasbe — 22.50 Literarni nočturno — 23.05 Nočni mozaik jazza

SREDA — 7. junija

17.30 Naše prijateljice živali, 17.55 TV obzornik (RTV Ljubljana) — 18.15 Združenje radovednežev (RTV Zagreb) — 19.00 Na sedmi stezi (RTV Ljubljana) — 19.30 Mozaik kratkega filma (RTV Ljubljana) — 20.00 TV dnevnik (RTV Beograd) — 20.30 Cik, cak, 20.38 Balada o Eulenspieglu — II. del, 21.50 Koncert za flauto, 22.05 Zadnja poročila (RTV Ljubljana) — **Drugi spored:** 17.55 Včeraj, danes, jutri, 18.15 Združenje radovednežev, 19.00 Reportaža (RTV Zagreb) — 19.30 TV

TELEVIZIJA

pošta, 19.54 Lahko noč, otroci (RTV Beograd) — Spored italijanske TV — **Ostale oddaje:** 17.00 TV poročila, 17.05 Serijska lutkovna igra (RTV Beograd) — 17.25 Ekspedicija, 20.30 Propagandna oddaja, 20.38 V smeri kažipota (RTV Zagreb) — 21.38 Glasba za vas (RTV Beograd) — 21.53 Ustvarjalec in njegovo delo (RTV Zagreb) — 22.05 Propagandna oddaja (RTV Beograd) — 22.20 Informativna oddaja (RTV Zagreb)

CETRTEK — 8. junija

16.10 TV v šoli, 17.00 Poročila, 17.05 Pesnica in sonček, 17.55 TV obzornik, 18.15 Resolucija CK ZKS in inteligencija (RTV Ljubljana) — 18.35 Po izbiri (RTV Zagreb) — 19.00 Ofelija (RTV Beograd) — 19.40 TV prospekt (RTV Zagreb) — 19.54 Propagandna medigra (RTV Ljubljana) — 20.00 TV dnevnik (RTV Beograd) — 21.10 TV drama (RTV Beograd) — 22.10

Zadnja poročila (RTV Ljubljana) — **Drugi spored:** 17.55 Včeraj, danes, jutri, 18.15 Mladinska tribuna, 18.35 Spored JRT (RTV Zagreb) — 19.54 Lahko noč, otroci (RTV Beograd) — 20.00 Spored italijanske TV — **Ostale oddaje:** 22.10 Včeraj, danes, jutri (RTV Zagreb) — 22.17 TV dnevnik (RTV Beograd)

PETEK — 9. junija

17.20 Poročila, 17.25 New

York od zore do mraka (RTV Zagreb) — 17.55 TV obzornik 19.00 V zanki (RTV Ljubljana) — 20.00 TV dnevnik (RTV Beograd) — 20.30 Cik, cak, 20.38 Slovenska popevka 67., 21.50 On in ona, zgodba o vodi, 22.25 Zadnja poročila (RTV Ljubljana) — **Drugi spored:** 17.55 Včeraj, danes, jutri, 18.15 Znanost 67., 19.05 Mozaik (RTV Zagreb) — 19.05 Lahko noč, otroci (RTV Beograd) — 20.00 Spored italijanske TV — **Ostale oddaje:** 20.30 Propagandna oddaja, 21.50 Informativna oddaja (RTV Zagreb)

Kranj »CENTER«

7. junija premiera češkega filma MORRISVILSKI FANTOM ob 15.30, amer. barv. CS film NEPOMIRLJIVI ob 17.30 in 20. uri

8. junija češki film MORRISVILSKI FANTOM ob 15.30 in amer. barv. CS film NEPOMIRLJIVI ob 17.30 in 20. uri

9. junija amer. barv. CS film NEPOMIRLJIVI ob 17.30 in 20. uri, amer. film ČAS OBUPA ob 16. uri

Kranj »STORŽIČ«

7. junija franc. film ŽIVLJENJE NA DVORU ob 18. in 20. uri

8. junija amer. film GRK ZORBA ob 17.30 in 20. uri, franc. film ŽIVLJENJE NA DVORU ob 16. uri

9. junija amer. film ČAS OBUPA ob 18. in 20. uri

Jesenice »RADIO«

7. junija špan. barv. film MEHANIČNI KLAVIRJI
8. junija amer. film ODRED SMRTI

9. junija indijski film SVETLOBA V TEMI

Jesenice »PLAVZ«

7. junija amer. film ODRED SMRTI

8. do 9. junija ruski film KRIZANI MECI

Zirovnica

7. junija franc. CS film KUPE ZA MORILCE

Dovje-Mojstrana

8. junija franc. CS film KUPE ZA MORILCE

Kranjska gora

8. junija špan. barv. film MEHANIČNI KLAVIRJI

9. junija franc. CS film KUPE ZA MORILCE

Kamnik »DOM«

7. junija angl. CS film BILY BUDD ob 20. uri

8. junija angl. CS film BILY BUDD ob 17.15 in 20. uri

Amatersko gledališče »Tone Čufar« na Jesenicah

CETRTEK — 8. junija ob 17. uri J. Douglas: NASA LJUBA FAMILIJA za abonma CETRTEK

Kemična tovarna EXOTERM Kranj**prodaja****naslednja osnovna sredstva:**

- IMV 1000, kombi leto izdelave 1963, dobre ohranjen izkljucna cena N din 12.000.—
- ZASTAVA 615 B, kamionet leto izdelave 1960, vozen izkljucna cena N din 5.850.—
- Vrtalni stroj s podnožjem izkljucna cena N din 852.—
- Zgradba, primerena za gostinski obrat izkljucna cena N din 380.000.—

Javna dražba bo v četrtek, dne 8. junija 1967. ob 10. uri v prostorih uprave podjetja, Tavčarjeva 31. Interesenti morajo položiti kavcijo v višini 10% od izkljucne cene.

• gospodinjski aparati**• akustični aparati, televizija****• elektroinštalacijski material****Kupujte v trgovini****Elektrotehne v Kranju****Prešernova ul. 9**

Prodam

Prodam hišo, Stražiška ul. 32, Kranj, Stražišče 2882
Prodam kravo, ki bo v kratkem teletila. Bašelj 7, Preddvor. 2883

Prodam razno obliko, blago za suknjo, čevlje št. 42, posteljno mrežo in cementno cev 18 col, Kralj Jakob, Železnički 2884

Prodam dobro ohranjen pralni stroj HIMO za 60 tisoč S din. Ing. Jerala Jože, Kranj, Kebetova 16 2885

Prodam transistor. Ogled od 15. do 17. ure. Afriški študent, dijaški dom 2886

Prodam motorno žago STIHL, Zg. Bela 42, Preddvor 2887

Psa volčjaka in zračno puško ugodno prodam. Ljubno 28 2888

Prodam eno leto staro kočilico, Zupan Jože, Bistrica 59, Tržič 2889

Prodam zazidljivo parcele z lokacijo v Senčurju. Naslov v oglašnem oddelku 2890

Prodam smrekove plohe 5 cm. Naslov v oglašnem oddelku 2891

Prodam mlado kravo, 3 tedne pred telitvijo. Rakovec Tomaž, Sp. Duplje 51 2892

Ugodno prodam Zastava 600 D. Potočnik Pavel, Brezje 56 2893

Nov šotor — češki — dvojni na streha za 3 osebe prodam za lastno ceno. Koritnik Šk. Loka, Novi svet 3 2894

Vseljivo enostanovanjsko hišo s sadnim vrtom prodam. Grad 35, p. Cerkle. Informacije Beton Marjan, Senčur 140 2895

Ugodno prodam magnetofon GRUNDING T. K. 23 in fotoaparat JASICA Mat 6 x 6 v zelo dobrem stanju. Naslov v oglašnem oddelku 2896

Prodam moped T 12. Jože Črnivec, Zadraga 2, p. Duplje 2897

Fiat 750, letnik 1962, dobro ohranjen, prodam. Sinkovec, Kranj, Kidričeva 57 2898

SPACKA, dobro ohranjena, prodam po ugodni ceni, Kranj, Begunjska 11/I desno 2899

Prodam WV 1300, letnik 65, prevoženih 25.000 km ali VA-RIANT 67. Cerkle 139 2900

Prodam skobelni stroj (potravnalka). Tič Anton, Ilovka 6, Kranj 2901

Prodam stoječe seno. Kocjančič Ivana, Britof 17 2915

Prodam 1/2 ha stoječega sena. Jenko Ciril, Trata 1 2915

Kupim

Kupim staro omaro. Roblek Anton, Bašelj 20, p. Preddvor 2902

Ostalo

Uslužbenec 44/172 želi spoznati osamljeno tovarišico za nedeljske izlete v naravo. Ponudbe pod »Kranj v juniju« 2903

V Kranju najdeno žensko uro dobite na Tomšičevi 8 2904

REKLAMNA CENA!

Sveža jajca 3 kom za 1 N dinar v valilnici Naklo do 15. junija 2913

Prodam transistor. Ogled od 15. do 17. ure. Afriški študent, dijaški dom 2886

Prodam motorno žago STIHL, Zg. Bela 42, Preddvor 2887

Psa volčjaka in zračno puško ugodno prodam. Ljubno 28 2888

Prodam eno leto staro kočilico, Zupan Jože, Bistrica 59, Tržič 2889

Prodam zazidljivo parcele z lokacijo v Senčurju. Naslov v oglašnem oddelku 2890

Prodam smrekove plohe 5 cm. Naslov v oglašnem oddelku 2891

Prodam mlado kravo, 3 tedne pred telitvijo. Rakovec Tomaž, Sp. Duplje 51 2892

Ugodno prodam Zastava 600 D. Potočnik Pavel, Brezje 56 2893

Nov šotor — češki — dvojni na streha za 3 osebe prodam za lastno ceno. Koritnik Šk. Loka, Novi svet 3 2894

Vseljivo enostanovanjsko hišo s sadnim vrtom prodam. Grad 35, p. Cerkle. Informacije Beton Marjan, Senčur 140 2895

Ugodno prodam magnetofon GRUNDING T. K. 23 in fotoaparat JASICA Mat 6 x 6 v zelo dobrem stanju. Naslov v oglašnem oddelku 2896

Prodam moped T 12. Jože Črnivec, Zadraga 2, p. Duplje 2897

Fiat 750, letnik 1962, dobro ohranjen, prodam. Sinkovec, Kranj, Kidričeva 57 2898

SPACKA, dobro ohranjena, prodam po ugodni ceni, Kranj, Begunjska 11/I desno 2899

Prodam WV 1300, letnik 65, prevoženih 25.000 km ali VA-RIANT 67. Cerkle 139 2900

Prodam skobelni stroj (potravnalka). Tič Anton, Ilovka 6, Kranj 2901

Prodam stoječe seno. Kocjančič Ivana, Britof 17 2915

Prodam 1/2 ha stoječega sena. Jenko Ciril, Trata 1 2915

MALI OGLASI — KRATKE

Jeseni bo v Ljubljani simpozij o družbeni vlogi kmetijstva

Ob 20-letnici Biotehnične fakultete v Ljubljani (ki je bila kot Agronomska fakulteta ustanovljena 9. maja 1947) bo fakulteta priredila 4. in 5. oktobra letos strokovni simpozij o družbeni vlogi kmetijstva v Sloveniji in študiju ter znanstvenem delu na področju agronomije. Simpozij bo največja letošnja strokovna prireditev na področju kmetijstva v Sloveniji, ki z gospodarsko reformo stopa v novo fazo modernizacije. Na podlagi teh in okvirnih referatov se bodo s koreferati izkristalizirale smernice za nadaljnji razvoj in organizacijo slovenskega kmetijstva.

Na dnevnem redu simpozija bodo širje glavni referata

ti, in sicer: Kmetijski prostor Slovenije in možnosti za nadaljnji razvoj kmetijstva Slovenije (B. Vovk), Kmetijski prostor in urbanizacija Slovenije (D. Ogrin), Družbeni vlogi kmetijstva in živilstva (R. Turk), Študij agronomskih ved, potrebe po kadrih in problem zaposlovanja (Fr. Adamčič).

Biotehnična fakulteta vabi sodelavce družbenih kmetijskih organizacij, kombinatov in kmetijskih zadrug, sodelavce zavodov, institutov, kmetijskih šol in fakultet, da se pripravijo kot koreferenti. Koreferenti naj bi bili oblika diskusije in naj prispevajo k razščevanju stanja na področju kmetijstva in znotraj kmetijstva samega.

Begunje in regresi

Muzej v Begunjah ima letos skoraj polovico manjši obisk kot lani. V maju lani je bilo okroglo 8.000 obiskovalcev, letos pa samo 4.700. Skupni obisk je bil predlagškim 42.765, lani 41.043, letos pa so njihova pričakovanja dokaj skromnejša.

Ocenjujejo, da so temu delno krive spremembe z olajšavami na vožnjah. Sem sodi opustitev tako imenovane »sindikalne karte« K-15. Največ pa menijo, da na to vpliva omejitev raznih oblik regresov za skupinske vožnje šolske in druge mladine z avtobusi. Padec obiskov gre zgolj na račun domačih ljudi, zlasti šolske mladine.

K. M.

Turizem na Posavcu v Škripcih

Turistično društvo Posavce je v letu 1965 in delno že v letu 1964 zašlo v resne finančne težave predvsem zaradi upravljanja z gostiščem na Brdu. To stanje se je še bistveno poslabšalo z dograditvijo nove gorenjske magistrale, s katero je Posavec odrezan od glavnega turističnega prometa. Lani so imeli zato zasebne turistične sobe le slabo izkorisčene, profit v gostišču pa je občutno padel. Spričo takega stanja so bili primorani opustiti gostišče na Brdu, posledice upravljanja s tem gostiščem pa so dalekosežne in še vedno glavni problem društva.

Iz ugotovljenih neplačanih računov — od katerih segajo nekateri nazaj v leto 1964 — in prometnega davka pri tržiški občini je razvidno, da turistično društvo dolguje tržiški občini in ostalim partnerjem nad 2.338.000 S din. Kje dobiti denar? — To je vprašanje, s katerim bi se moral upravni odbor resno ukvarjati, vendar temu ni takoj. Dva, trije ljudje so v društvu, ki si prizadevajo, da bi uredili težko finančno

Zanimivosti za gobarje

Prvi jurčki, lisičke in sivke

Kranj, 6. junija — Danes dopoldne se je objavil v redakciji našega lista znani kranjski gobar Ivan Skedelj, ki stanuje na Ljubljanski cesti 1. Ze lani pozno jeseni, ko je že dvakrat zapadel sneg, je prinesel v redakcijo gobe, ki so v tistem času že prava redkost. Tokrat je spet prišel z gobami. V ponedeljek, 5. junija, je v gozdnu med Planino in Hrastjami nabral precej lisičk, nekaj jurčkov in nekaj sivk. »Pred mescem dni sem dobil že mavrahe (naši ljudje jim pravijo smrčki), vendar je ta gobe to normalno. Jurčki pa navadno začne rasti šele čez približno mesec dni — takrat, ko se žanje ječmen. Sivke pa sploh rastejo šele jeseni, ko je že mraz, ko se začne prve slane.« Tako nam je povedal Skedelj. Verjamemo mu, saj nabira gobe že od mladih let; pravi, da že 65 let.

Torej: gobarji, pozor! Povabilj so se prvi jurčki in prve lisičke, malec zgodnja leta, sivke pa sploh rastejo šele jeseni, ko je že mraz, ko se začne prve slane.« Tako nam je povedal Skedelj. Verjamemo mu, saj nabira gobe že od mladih let; pravi, da že 65 let.

Tekmovanje med vasmi

Na minuli seji sveta krajevne skupnosti Trstenik so največ govorili o tem, kako oplešati kraj. Sklenili so, da bodo izvedli tekmovanje med vasmi svojega območja, in sicer v tem, katera vas bo imela lepše urejene parke, vrtove, hiše, balkone in druge. Podelili bodo tudi dve nagradi za najlepše urejene vasi. Prva nagrada bo 50.000, druga pa 25.000 starih dinarjev. Podelili jih bodo občinskem praznku, ki ga bodo praznovali v začetku julija.

-rc

Prireditve

Obiščite v soboto kresno noč na SUHI pri Kranju 2914

Zahvala

Ob bridki izgubi naše ljube žene, mamice, sestre in stare mame

Katarine Marčan roj. Petean

se iskreno zahvaljujemo sorodnikom, znancem in prav vsem, ki so ji poklonili toliko cvetja, jo spremlili na zadnji poti in nam izrazili sožalje ter kakorkoli pomagali v teh žalostnih dneh. Prisrčna hvala vsem.

Žalujoči: mož, sinovi in hčerki z družinama ter ostalo sorodstvo

Odbor za letne igre

Na zadnji seji sveta krajevne skupnosti Mengš je bil imenovan odbor za organizacijo Mengških letnih iger. V tem okviru bo v Mengšu premiera predstave Mestnega gledališča iz Ljubljane Dvakrat dva je pet. Mengška Svoboda bo naštudirala samostojno dramo, razen tega pa bo organizirana tudi prireditev pod naslovom Večer narodnih in zabavnih melodij. Ob pripravah na letne igre in o posameznih predstavah bodo bralec spreti obveščeni.

- D.

Izdaja in tiska ČP »Gorenjski tisk«, Kranj, Kočna cesta 8. — Naslov uredništva in uprave lista: Kranj, Trg revolucije 1 (stavba občinske skupščine) — Tek. račun pri SDK v Kranju 515-1-135. — Telefoni: redakcija 21-835, 21-860; uprava lista, mašloglasna in naročniška služba 22-152 — Naročnina: letna 24.—, polletna 12.— N din. Cena posameznih številk 0,40 N din — Mali oglasi beseda 0,6 do 1 N din. Naročniki imajo 20 % popusta. Neplačanih oglasov ne objavljamo.

Kriterij deseterobojev in peterobojev

Pajk tretji

V soboto in nedeljo so se na stadionu v Športnem parku borili deseteroboje in peteroboje za uvrstitev v državno reprezentanco. Žal je pri moških manjkal jugoslovanski deseterobojec Franc Vravnik (Kladivar), za domačine pa sta zvadi poškodb odpovedala udeležbo F. Fister in Kaščivnik. Kot gosta sta sodelovala tudi dva predstavnika iz Grada.

Pri ženskah je po pričakanju zmagala Celjanica Marjana Lubej; pri moških pa je bilo za odločitev treba čakati prav do zadnjih dveh disciplin, ki sta pripadli kasnejšemu zmagovalcu Markoviču iz Zemuna.

Končana je gorenjska rokometna liga

Duplje prvak, Besnica izpadla

Po osemnajstih kolih zanimivih borb je končano tekmovanje v gorenjski rokometni ligi. Zadnje kolo je prineslo pomembno zamenjavo na lestvici. Tržič B je nepričakovano, vendar povsem zasluženo premagal Škofjo Loko ter si tako zagotovil obstoj v ligi.

Besnica je bila katastrofalno poražena v Zabnici ter je padla na zadnje mesto. Selca so prepričljivo premagala solidno ekipo Križe B, Kranj B je visoko zmagal v Kranjski gori, dočim so Duplje vi-

Jesenice Novo rokometno igrišče

V soboto (3. junija) je rokometni klub Jesenice ob pričakti otvoritve novega rokometnega igrišča organiziral rokometni turnir, na katerem so nastopili rokometni Duplje, Kranjske gory, Radovljice in Jesenice. Prvo mesto je prepričljivo osvojila ekipa Duplje novi gorenjski prvak v sezoni 1966-67.

RESULTATI: Jesenice : Kranjska gora 8:10, Duplje : Radovljica 12:4, Duplje : Jesenice 17:8, Jesenice : Radovljica 10:13, Kranjska gora : Duplje 3:7 in Kranjska gora : Radovljica 9:8.

- dh

Preberite mimogrede

Rezultati gorenjskih predstavnikov v slovenskih ligah

● Slovenska košarkarska liga — moški — Kraj : Domžale 72:77, Maribor 66 : Jesenice 11:61; ženske — Jesenice : Ilirija 39:55.

● Slovenska odbojkarska liga — Jesenice : Ljubljana 1:3, Triglav : Maribor 2:3.

● Slovenska nogometna liga — Slovan : Triglav 0:3.

● Zahodna conska nogometna liga — Kamnik : Kopar 2:3, Jesenice : Izola 0:2, Svoboda (Senč) : Tolmin 0:3 (b.b.).

Končana je gorenjska rokometna liga

Duplje prvak, Besnica izpadla

soko premagale Radovljico.

RESULTATI — Selca : Križe B 21:11 (9:4), Zabnica : Besnica 41:24 (20:10), Kranjska gora : Kranj B 18:23 (9:12), Duplje : Radovljica 27:8 (11:4), Tržič B : Škofja Loka 23:14 (10:3).

LESTVICA

Duplje 18 17 0 1 442:204 34

Selca 18 13 0 5 325:226 26

Kranj B 18 13 0 5 365:257 25

(— 1)

Zabnica 18 10 1 7 309:275 21

Kr. gora 18 9 0 9 335:306 18

Radov. 18 9 0 9 290:291 18

Sk. Loka 18 8 0 10 270:294 16

Križe B 18 3 2 13 232:378 8

Tržič B 18 3 1 14 232:330 7

Besnica 18 3 0 15 211:451 6

P. Didić

Kranj dvakrat drugi

Na mladinskem festivalu Bratstva in enotnosti v Suboticu so letos predstavljali kranjski šport košarkarji in obojkarji. Obe ekipe sta osvojili drugo mesto.

Košarkarji so v predtekmovanju premagali naslednje nasprotnike: Priština 83:42, Biatora 42:28, Reka 42:26, v finalu pa so izgubili s Suboticu s 53:71.

Obojkarji pa so premagali Suboticu s 3:0, Bosanski Šamac s 3:1 in izgubili s Slatonskim brodom s 3:1.

Duplje — gorenjski prvak v rokometu Pred kvalifikacijami v Dupljah

Rokometni Duplje so letos že tretjič osvojili naslov gorenjskega rokometnega prvaka. To je ekipa, ki v gorenjski rokometni ligi nima enakovrednega nasprotnika in predstavlja svoj kvalitetni razred. S prikazano igro se bodo zagotovo uvrstili v ljubljansko consko rokometno ligo.

Lani so na kvalifikacijah, ki so bile v Šentvidu, nesrečno izpadli iz boja za prvo mesto za uvrstitev v ljubljansko rokometno ligo. Letos so predvidene kvalifikacije v Dupljah (17.-18. junija) in rokometni Duplje upajo, da bodo v letošnji jesenski sezoni zaigrali v ljubljanski conski ligi, kjer je kvaliteta rokometna na višji ravni kot v gorenjski ligi.

Z igranjem rokometa so v Dupljah začeli leta 1957. Prvo tekmo so neizkušeni in z nepoznanjem rokometnih pravil igrali na Golniku. Tekmo so izgubili 34:8. Še isto leto so zaigrali v gorenjski ligi. Vse tekme so izgubili s tesnimi rezultati. Prva pobudnika rokometna v Dupljah pa sta bila brata Gradišar.

Razmere na vasi so zelo težke. Od Občinske zveze za telesno kulturo Kranj dobijo le 250.000 dinarjev, kar pa je

pre malo. Leta 1965 so dobili milijon dinarjev za investicije za izgradnjo igrišča, katerega pa bodo še letos do kvalifikacij dokončno uredili. Poleg igrišča bodo uredili še slačilnice in sanitarije. Ker pa je igrišče na prostoru osemletke in imajo učenci tam svoje ure telesne vzgoje, se rokometni Duplje sprašujejo, zakaj je osemletka nezainteresirana in do sedaj še ni primaknila dinarja, da bi se igrišče uredilo, saj imajo učenci ure telesne vzgoje po dežju v blatu, v lepem vremenu pa v prahu. Vsi se zavedajo, da je tako igrišče tudi za rokometne nezdružne, zato so zaviali rokave in sami urejajo rokometno igrišče.

Trenutno imajo dve ekipe z 22 igralci. V sklopu šole pa je še pionirska ekipa, ki tekmuje s svojimi vrstniki kranjskih in tržičkih osemletk. Pred leti so imeli še žensko ekipo, ki pa je zaradi neresnosti razpadla.

Od leta 1957, ko se je rokomet v Dupljah začel razvijati, sta od te generacije ostala edino še Jeruc in Kenda. Jeruc je do lanskega leta vodil trenerske posle, sedaj pa jih vodi Kenda. Od od-

Gorenjska tekmovalna skupnost za košarko

Resneje z več razumevanja

Ker nekateri klubi jemljejo gorenjsko ligo precej neresno, se je vodstvo tekmovalne skupnosti v Škofji Loki odločilo za sestanek predstavnikov vseh klubov. Tega sestanka so se udeležili predstavniki Jesenice, Kranja, Radovljice, Žirov in Škofje Loke. Medvode, ki najbolj neresno poslujejo, sploh niso poslale predstavnika.

Pomenili so se o prijavljaju tekem, delegiranju sodnikov, pošiljanju zapisnikov tekmovalni skupnosti in o udeležbi gorenjskih predstavnikov na republiškem mladinskem in pionirskem prvenstvu.

Na Gorenjskem je premalo mladinskih festivalov, da bi liga lahko potekala v redu, posebno še, ker nekateri ne morejo soditi, ker so zadržani in tega ne javijo tekmovalni skupnosti, ali pa to store prepozna, da bi lahko določili drugega. Tako nekateri tekme sodi le en sodnik, za kar so se Medvode že pričevale v tisku, sami pa prijavljajo tekme šele takrat, ko je tekma že odigrana, čeprav jim je tekmovalna skupnost

poslala pisma z znamkami, da bi jim olajšala delo, vendar tekem ne prijavljajo pravčasno, niti ne pošiljajo zapisnikov s tekem, tako da ni možno sestaviti lestvice; razen tega pa pišejo zapisnike netočno (v enem celo sebi v škodo). Predstavniki gorenjske košarke so sklenili, da bodo tekme prijavljali en teden pred rokom igranja in da bodo zapisnike pošiljali takoj po odigrani tekmi.

Jesenice, ki so lani z odstopom naredile veliko nededa, letos delajo zelo vestno. To se opaža tudi v rezultatih na igriščih!

Za udeležbo na republiškem mladinskem prvenstvu bo 11. 6. 1967 na Jesenicah turnir, ki bo določil gorenjskega predstavnika. Vodstvo klubov ni bilo zadovoljno s tem, da Gorenjska lahko da samo enega predstavnika za republiško prvenstvo, ker imajo Gorenjeni kar 6 mladinskih ekip; zato bodo poskušali na Slovenski košarkarski zvezdi doseči dovoljenje za vsaj dva predstavnika.

P. Pokorn

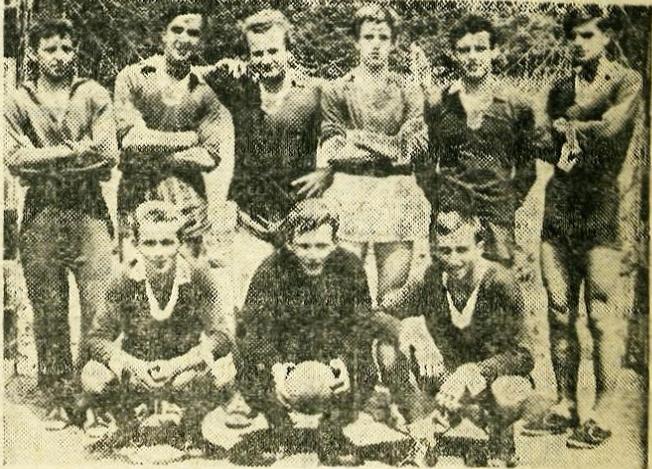
bora, ki pa je zelo mlad, saj je poprečna starost 18 let, je najbolj delaven Rajko Kojnar.

Uspehov rokometni Duplje je veliko. V sezona 1963 do 1966 so gorenjski prvaki in v gorenjski ligi nimajo konkurenco in so po kvaliteti najboljša ekipa. Največji uspeh pa so dosegli v sezoni 1964 do 1965, ko so bili drugi v ljubljanskem conski rokometni ligi. Naslednje leto pa so zaradi neresnosti v ekipi izpadli. Lep uspeh so dosegli tudi za Titov pokal saj so se lani uvrstili med šestnajst ekip

v Sloveniji. Mladinci so lani osvojili četrto mesto na slovenskem prvenstvu v Slovenj Gradcu, ženska ekipa pa je bila pred tremi leti že pokalni prvak Gorenjske.

Veliko je še uspehov in v vitrini je še veliko pokalov, ki so jih dupljanski rokometni ekipi osvojili na raznih turnirjih na Gorenjskem in upamo, da jim bodo že osvojene lovorike spodbuda za še večjo popularizacijo rokometna na Gorenjskem, saj je to uspeh za malo gorenjsko vas, ki ima komaj 500 prebivalcev.

D. Humer

ROKOMETNI DUPELJ (od leve proti desni) — Stojijo: M. Rakovec, Marinšek, Jeruc, E. Rakovec, Kenda, Konjar — Cepljo: Grašč, Boncjej, Vrtač — Foto: Franc Perdan